

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/23/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221202170
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7221202170.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a sudkýň JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Zuzany Stolírovej, v spore žalobkyne, zast. JUDr. Gerhardom Zvolánkom, advokátom, Košice, Štúrova 20, proti žalovanému Z.. H. S., Q.. XX.XX.XXXX, X., R. X, o zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku č. k. 18C/8/2021 - 31 z 08.09.2022 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok.
- II. Žiadnej strane sporu nepriznáva náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice II (ďalej len súd) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu (výrok I.) a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

2.1. Rozhodol tak o žalobe doručenej súdu 01.03.2021, ktorou sa žalobkyňa domáhala zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej v texte len „BSM“) za trvania manželstva.

2.2. Súd mal za preukázané, že medzi stranami sporu vzniklo manželstvo 05.12.2015 a žalovaný je jedným z dvoch spoločníkov a zároveň jedným z dvoch konateľov spoločnosti ENERGYCO s.r.o., IČO: 36194824, pričom jeho vklad bol splatený v celom rozsahu.

2.3. Vec právne posúdil podľa § 148a ods.2 OZ, § 2 ods.1, § 2 ods.2, § 106 ObZ a uzavrel, že žaloba nie je dôvodná, nakoľko nebolo preukázané, že žalovaný získal oprávnenie na podnikateľskú činnosť.

2.4. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods.2 CSP.

3.1. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa z dôvodu podľa § 365 ods.1 písm. h) CSP a navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie, alternatívne aby zmenil napadnuté rozhodnutie a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

3.2. Uviedla, že žalovaný nebol vyzvaný na vyjadrenie k žalobe, pričom so žalobou súhlasí a bol to práve on, kto ju k podaniu žaloby vyzval.

3.3. Nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie o tom, že žalovaný nevykonáva podnikateľskú činnosť. Odkázala pritom na zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb, pričom uviedla, že nie je vylúčené, aby podnikatelia mohli ohroziť svojim konaním aj svoje rodiny a BSM svojej manželky.

3.4. Poukázala aj na rozhodnutie súdu sp. zn. 19C/1220/2002 z 20.05.2003, ktorý zrušil BSM medzi tými istými manželmi za tých istých podmienok. Dodala, že manželstvo žalobkyne a žalovaného bolo následne rozvedené a nové manželstvo spolu so žalovaným uzavrela 07.12.2015.

4.1. Rozsudok napadol včas podaným odvolaním aj žalovaný.

4.2. Žalovaným podané odvolanie je obsahovo obdobné ako odvolanie žalobkyne, pričom uviedol, že na podanie vyjadrenia k žalobe vyzvaný nebol a so žalobou súhlasí a bol to on, kto vyzval žalobkyňu na podanie žaloby, aby ju neohrozil svojím podnikaním.

5.1. Žalobkyňa vo vyjadrení k podanému odvolaniu žalovaného uviedla, že súhlasí s podaným odvolaním v celom rozsahu a žiada mu vyhovieť.

6. Ďalšie vyjadrenia strán podané neboli.

7. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobkyne aj žalovaného ako podané včas a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods.1 CSP a contrario, v rozsahu danom § 379, § 380 ods.1, 2 CSP z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne aj žalovaného je nedôvodné. Rozsudok je vecne správny, z toho dôvodu ho odvolací súd podľa § 387 ods.1 CSP potvrdil.

8. Odvolatelia zhodne uplatnili odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. h) CSP, ktorý nie je daný, lebo súd uplatnil správnu právnu normu a túto aj správne aplikoval.

9.1 S dôvodmi napadnutého rozsudku sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods.2 CSP), keďže ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci.

9.2. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dopĺňa:

10. V prvom rade odvolací súd uvádza, že tvrdenie odvolateľov o tom, že žalovaný nebol vyzvaný na vyjadrenie k podanej žalobe, je nedôvodné. Zo súdneho spisu je zrejmé, že uznesením súdu prvej inštancie z 18.05.2021 č. k. 18C/8/2021-15 (doručeným žalovanému 07.06.2021 (č. I. 20 súdneho spisu) bol žalovaný vyzvaný, aby sa v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia (okrem iného) „ písomne vyjadril k žalobe doručenej súdu dňa 01.03.2021“.

11. Podstata podaných odvolaní spočíva v tvrdení, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil postavenie žalovaného vo vzťahu k osobe s oprávnením na podnikateľskú činnosť, ktorú odvodzuje zo skutočnosti, že žalovaný je spoločníkom a zároveň konateľom vyššie uvedenej právnickej osoby.

12. Platná právna úprava vychádza z predpokladu, že podnikanie jedného z manželov predstavuje natoľko podstatné ohrozenie majetkového spoločenstva manželov a záujmov nepodnikajúceho manžela, že je potrebné poskytnúť mu dostupné prostriedky právnej ochrany, prostredníctvom ktorých sa môže domôcť vylúčenia, či aspoň zmiernenia výrazných nepriaznivých dopadov na rozsah majetkového spoločenstva manželov. Jedným zo zákonných prostriedkov ochrany nepodnikajúceho manžela je zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov rozhodnutím súdu podľa ustanovenia § 148a ods.2 OZ z dôvodu získania oprávnenia na podnikateľskú činnosť jedným z manželov.

13. Rozhodnutie súdu o zrušení bezpodielového spoluvlastníctva predstavuje výnimočný prípad zrušenia majetkového spoločenstva manželov za trvania manželstva. Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov môže byť rozhodnutím súdu zrušené z dôvodov uvedených v § 148 ods.2 OZ, upravujúceho všeobecné dôvody zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva a tiež z osobitného dôvodu podľa § 148a ods.2 OZ, ktorým je získanie podnikateľského oprávnenia jedným z manželov. Vo vzťahu k § 148 ods.2 je toto ustanovenie osobitným ustanovením (lex specialis). Dôvod zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov je tu daný priamo zákonom. Rozhodujúcou skutočnosťou, ktorú je treba v konaní preukázať, je získanie oprávnenia na podnikateľskú činnosť jedným z manželov.

14. Pojem „získanie oprávnenia na podnikateľskú činnosť“ treba vykladať tak, že sa ním rozumie získanie právnej možnosti vykonávať podnikateľskú činnosť (a tým aj zasahovať jej negatívnymi dopadmi do majetkovej sféry vymedzenej inštitútom bezpodielového spoluvlastníctva manželov), ak túto možnosť oprávnený manžel v čase rozhodovania súdu aj má. Uplatnenie práva domáhať sa podľa tohto ustanovenia zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov je ohraničené časovým úsekom, po ktorý má podnikajúci manžel na základe získaného oprávnenia faktickú a právnu možnosť podnikat'. Tento časový úsek je spravidla ohraničený dňom, kedy nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie oprávňujúce manžela na podnikanie.

15.1. Podnikaním sa rozumie sústavná činnosť (faktické uskutočňovanie) vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku. Podnikaním je teda len taká činnosť, ktorú vykonáva podnikateľ a zároveň kumulatívne spĺňa všetky znaky, ktoré požaduje zákon, teda tie, ktoré sú taxatívne vymenované v § 2 ods.1 Obchodného zákonníka (samostatnosť, sústavnosť, uskutočňovanie vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku).

15.2. Živnostenský zákon vymedzuje živnostenské podnikanie tým istým spôsobom, resp. tými istými znakmi, ako je podnikanie vymedzené v Obchodnom zákonníku. Podnikateľom je osoba zapísaná v obchodnom registri, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia (§ 2 ods.1, ods.2 písm. a/, b/ Obchodného zákonníka). Podnikanie je definované ako činnosť vykonávaná podnikateľom. Podnikateľskú činnosť môže vykonávať len podnikateľ v zmysle § 2 ods.2 Obchodného zákonníka, pričom v opačnom prípade nejde o podnikanie.

16.1. Podľa § 2 ods.1 ObZ podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.

16.2. Podľa § 2 ods.2 ObZ podnikateľom podľa tohto zákona je: a) osoba zapísaná v obchodnom registri, b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

17. Podľa § 13 ods.1 ObZ ak je podnikateľ fyzická osoba, koná osobne alebo za neho koná zástupca. Právnická osoba koná štatutárnym orgánom alebo za ňu koná zástupca.

18. Podľa § 133 ods.1 ObZ štatutárnym orgánom spoločnosti je jeden alebo viac konateľov. Ak je konateľov viac, je oprávnený konať v mene spoločnosti každý z nich samostatne, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

19.1. V prejednávanej veci sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný nie je podnikateľom, nakoľko sám - fyzicky nevykonáva sústavnú činnosť vykonávanú vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku. V danom prípade disponuje oprávnením na podnikateľskú činnosť spoločnosť ENERGYCO s.r.o. a táto sa považuje za podnikateľa. Pre účely § 148a od.2 OZ nemožno totiž bez ďalšieho na úroveň podnikateľa stavať činnosť právnickej osoby.

19.2. Žalovaný nepreukázal a ani netvrdil, že on získal a v čase rozhodovania má živnostenské oprávnenie, na základe ktorého vykonáva podnikateľskú činnosť. Žalovaný nespĺňa zákonom určenú podmienku (existencia živnostenského oprávnenia) bez splnenia, ktorej nemožno zrušiť BSM a teda žalobe vyhovieť.

20. Podľa § 1 ods.1 zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov tento zákon upravuje základy trestnej zodpovednosti právnických osôb, druhy trestov, ich ukladanie a trestné konanie proti právnickým osobám.

21. Odvolací súd pre úplnosť dodáva, že odvolateľmi odkazovaný zákon č. 91/2016 Z. z. je vzhľadom na vyššie uvedené pre toto konanie bezpredmetný a zároveň predmetom uvedeného zákona sú právnické osoby.

22. K odvolateľom citovanému rozhodnutiu súdu sp. zn. 19C/1220/2002 z 20.05.2003, ktorý zrušil BSM medzi tými istými manželmi za tých istých podmienok odvolací súd dodáva, že daným rozhodnutím nie je viazaný, pričom poukazuje na mnohé obdobné rozhodnutia odvolacích súdov, napr. rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 11Co/430/2015 z 31.08.2016, rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 8Co/128/2016 z 14.02.2017.

23. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k rovnakému záveru ako prvoinštančný súd a konštatujúc, že odvolacie dôvody tvrdené žalobkyňou, ani žalovaným neboli dané, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

24.1. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods.1 CSP v spojení s § 255 ods.1 CSP.

24.2. Žalobkyňa ani žalovaný neboli v odvolacom konaní úspešní, nemajú preto právo na náhradu trov odvolacieho konania.

25. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).